

– Europa har moralsk ansvar

TOPPMØTE: – Vi har ingen flere unnskyldninger, EU har ingen flere unnskyldninger, medlemslandene har ingen flere unnskyldninger. Det trengs øyeblikkelig handling fra EU og medlemslandene, sa **Federica Mogherini** på vei inn til utenriksministermøte i Luxembourg mandag. Der kaster helgas ulykke i Middelhavet lange skygger. Så mange som 900 migranter kan ha mistet livet da en overlesset båt forliste på vei mot Europa. Italia har gjentatte ganger etterlyst større europeisk støtte til redningsarbeidet i Middelhavet, og italienske Mogherini understreker at det er Europas «morske ansvar» å unngå at tragediene skjer igjen og igjen.

ØNTB

Kjell-Erik N. Kallset og Mimir Kristjánsson (nyhetssjefer)
Åse Brandvold | Emilie Ekeberg | Pål Hellesnes | Anne Kari Hinna
Alf Skjeseth | Line Madsen Simenstad | Simen Tallaksen | Lars U. L. Vegstein
Frida Holsten Gullestad | Jo Skårderud (Trondheim)

NYHETER

FLYKTNINGKATASTROFEN

Professor i flyktningrett Terje Einarsen foreslår at FN kan

Lanserer en flyk

FRISTAT: FN må skape en fristat i Nord-Afrika som er så attraktiv at flyktningene vil være der, framfor å risikere livet på sjøveien til Europa, mener professor.

FAKTA

Krisa i Middelhavet:

- Kun 28 overlevde da en båt med flyktninger forliste utenfor kysten av Libya søndag. Så mange som 950 kan ha vært om bord.
- I går sank en båt med 300 flyktninger. Minst 20 døde.
- 1600 flyktninger skal ha mistet livet i forsøk på krysse Middelhavet fra Nord-Afrika til Europa så langt i år. Tallene er ventet å øke.
- I hele 2014 var det 3400 flyktninger som omkom.
- Bare i forrige uke forsøkte over 11.000 flyktninger å krysse havet.

løs at enkelte syrere har reist tilbake igjen til krigen.

De som har ressurser til det, reiser videre. Krigen i Syria og de andre konfliktene flyktningene flykter fra ser ikke ut til å ta slutt på lang tid.

Einarsen ser for seg at flyktningene kan skape seg en framtid i FN-staten.

– FN kunne for eksempel leid et landområde i Tunisia. De har allerede tatt imot én million flyktninger fra Libya. Grunnpilaren må være at FN tar fullt ansvar for flyktningene, og de må ha en bedre situasjon enn de har i dag. Poenget må være å tiltrekke seg de flyktningene som i dag drar videre og kommer inn i Middelhavet, sier han.

Finansieres av våpenskatt

Tidligere hadde Italia en avtale med Gaddafis Libya om å sende båtflyktninger tilbake. Einarsen ser for seg at færre vil drukne i Middelhavet hvis Frontex og den italienske kystvakten kan sende flyktningene til en FN-stat i Nord-Afrika, som er så attraktiv at flyktningene vil bo der.

FLYKTNINGER

Åse Brandvold og
Simen Tallaksen

Når ikke nasjonalstatene tar ansvaret for flyktningene, må FN gjøre det.

Det mener Terje Einarsen, professor i internasjonal flyktningrett. I en kronikk på NRK Ytring tar han til orde for at FN leier et landområde hvor flyktningene kan bo. Slik kan FN garantere deres rettigheter, og ikke mottakerlandet de befinner seg i.

Einarsen mener landene i dag ikke tar nok ansvar.

– Vi har en akutt masseflyktsituasjon, hvor kapasiteten i nabolandene nærmer seg brestepunktet. Dagens flyktningleirer er ikke noe heldig konsept, og løser ikke problemene, sier han til Klassekampen.

Kan leie land i Tunisia

Regjeringen prioriterer å avhjelpe flyktningkrisa i Syria med å bidra med økonomisk hjelp til nabolandene. Men situasjonen i flyktningleirene i Jordan og Libanon er så håp-

Terje Einarsen

– Grunnen til at statene ikke redder flere, er at de er redde for å sitte med ansvaret for dem de redder, sier Einarsen.

– Hva skal flyktningene ta seg til i denne staten? Hvordan kan den bli attraktiv?

– Det må kapital inn og skapes arbeidsplasser. Kineserne klarer å bygge en ny by på to år. Det ideelle hadde vært å finansiere prosjektet via skatt på internasjonal våpenhandel, sier Einarsen.

I kronikken på NRK Ytring viser han til at Saudi-Arabias våpenimport per år nå koster atskilling mer enn hele FNs høykommissær for flyktningers årsbudsjett for å hjelpe verdens flyktninger.

Einarsen mener Norge burde ta en rolle som pådriver for en prøvordning. Den må godkjennes av FNs sikkerhetsråd, og et FN-organ må forhandle mer eventuelle vertsland.

aseb@klassekampen.no

Børster støv

Forsker Astri Suhrke ved Christian Michelsen Institutt viser til at en gruppe jurister brukte flere år på å utrede et opplegg som minner om ideen Terje Einarsen nå lanserer.

– Vi kan jo håpe at dette nå bli relansert, sier hun, og viser til at FNs høykommissær for flyktninger (UNHCR) langt på vei var interessert i planene: